

LATVIJAS PIENĀKUMI KUKUĻOŠANAS APKAROŠANĀ

Latvija ir Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) Kukuļošanas apkarošanas starptautiskajos biznesa darījumos darba grupas un OECD **Konvencijas par ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanu starptautiskajos biznesa darījumos** ([Konvencija](#)) dalībvalsts.

Starptautiskajos biznesa darījumos nav pieļaujama kukuļošana, lai iekarotu tirgu vai gūtu peļņu. Korupcija rada nopietnas morālas dabas un politiskas bažas, apdraud labu valsts pārvaldību un tautsaimniecības attīstību, un izkropļo starptautiskās konkurences nosacījumus.

Konvencija ir efektīvākais starptautiskais pretkorupcijas instruments, kuras mērķi ir:

- ✓ īstenojot efektīvu izmeklēšanu un veicinot komersantu izpratni par viņu atbildību, nepieļaut uzņēmēju veiktu ārvalstu amatpersonu kukuļošanu biznesa darījumos ārvalstīs;
- ✓ nodrošināt piespiedu ietekmēšanas līdzekļu piemērošanu juridiskajām personām par ārvalstu amatpersonu uzpirkšanu;
- ✓ veicināt starptautisko sadarbību korupcijas izskaušanā.

Pievienojoties Konvencijai, katras dalībvalsts uzņemas saistošu pienākumu izmeklēt kukuļošanu starptautiskajos biznesa darījumos.

Atbildība un tās piemērošana

Krimināllikums (KL) par ārvalstu amatpersonu kukuļošanu paredz tādus pašus sodus, kā par Latvijas valsts amatpersonas kukuļošanu.

KL fiziskām personām par kukuļdošanu noteiktā brīvības atņemšanas soda maksimālā robeža ir 5 gadi, par kukuļdošanu lielā apmērā vai, ja to ir izdarījusi amatpersona vai personu grupa pēc iepriekšējās vienošanās, ir paredzēti 8 gadi un, ja to ir izdarījusi organizēta grupa – līdz 10 gadiem.

Savukārt juridiskai personai, kuras interesēs, labā vai tās nepienācīgas pārraudzības vai kontroles rezultātā ir veikta kukuļošana, var piemērot piespiedu ietekmēšanas līdzekli – likvidāciju, tiesību ierobežošanu, mantas konfiskāciju vai naudas piedziņu līdz pat 36 miljoniem eiro.

KL paredz pienākumu izmeklēt arī Latvijas pilsoņa, nepilsoņa vai ārzemnieka, kuram ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja Latvijā, ārvalstīs izdarītus noziedzīgus nodarījumus, ieskaitot kukuļdošanu, pat, ja tas netiek atzīts par noziedzīgu un sodāmu attiecīgās valsts teritorijā.

LATVIJAS DIPLOMĀTISKO PĀRSTĀVniecību LOMA KUKUĻOŠANAS ĀRVALSTĪS IEROBEŽOŠANĀ

Ziņošana par iespējamu ārvalstu amatpersonu kukuļošanu

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam (KNAB) ir nepieciešams iegūt informāciju par koruptīviem noziegumiem, kuros iesaistīti Latvijas uzņēmumi vai to pārstāvji (darbinieki). Tādēļ vēstniecības tiek aicinātas sniegt informāciju par tām zināmiem gadījumiem, kad Latvijas uzņēmumu pārstāvji, iespējams, iesaistīti korupcijā.

Piemēram, tās var būt ziņas, kas atspoguļotas ārvalstu plašsaziņas līdzekļos vai citos avotos. Tie var būt fakti par iespējamu Latvijas uzņēmumu (tai skaitā meitas uzņēmumu vai filiāļu) vai to pārstāvju saistību ar ārvalsts amatpersonu kukuļošanu vai jebkādiem aizdomīgiem darījumiem.

Konsultāciju sniegšana uzņēmējiem, kuri informē vēstniecību par kukuļa pieprasīšanu

Ja vēstniecībā vēršas Latvijas uzņēmuma pārstāvis, kuram ārvalsts amatpersona ir pieprasījusi kukuli, vēstniecības darbinieki:

1) informē, ka persona par kukuļa došanu ārvalsts amatpersonai ir saucama pie kriminālatbildības tāpat, kā gadījumā, ja kukulis tiktu dots Latvijas valsts amatpersonai;

2) vērš uzmanību uz to, ka juridiskajai personai par fiziskās personas izdarīto noziedzīgo nodarījumu var tikt piemēroti piespiedu ietekmēšanas līdzekļi.

Vēstniecības tiek aicinātas iesaistīties arī uzņēmēju informēšanā un izglītošanā par uzņēmējdarbības regulējumu attiecīgajā valstī.

Sadarbība ar KNAB, palīdzot nodibināt sakarus ar ārvalsts izmeklēšanas iestādēm

Situācijā, kad KNAB veic izmeklēšanu par kukuļa došanu ārvalsts amatpersonai, vēstniecībai jābūt gatavai sniegt atbalstu KNAB, palīdzot nodibināt sakarus ar konkrētās valsts izmeklēšanas iestādēm.

Izmeklējot korupcijas krimināllietas, Latvijas iestādes dažkārt vēršas pēc palīdzības ārvalstu tiesībsargājošajās institūcijās, nosūtot tiesiskās palīdzības lūgumus.

Situācijās, kad ārvalsts nesniedz Latvijai tiesisko palīdzību vai vilcinās to darīt, vēstniecībai pēc Latvijas tiesībsargājošo iestāžu aicinājuma būtu jāiesaistās, aicinot konkrēto valsti sniegt atbildi izmeklēšanas vajadzībām.

Kā sazināties ar KNAB ?

✉ ***Elektroniski: uz e-pastu knab@knab.gov.lv vai sazinoties ar KNAB izmeklētāju Igoru Ivanovu igors.ivanovs@knab.gov.lv***

☎ ***Pa tālruni: +371 67356161; +371 67356165(signāls)233 vai mob.tel +371 26512888.***

KNAB ziņotājam nodrošina anonimitāti, informācijas sniedzēja personīgie dati tiek uzskatīti par konfidenciālu informāciju un netiek izpausti trešajām personām, tai skaitā tām personām, par kurām tiek sniegta informācija.

Papildu informācija:

- ✓ Buklets "Godprātīga un no korupcijas brīva starptautiskā uzņēmējdarbība", 2014.
- ✓ "Pretkorupcijas rokasgrāmata uzņēmējiem: ētiskas un tiesiskas darbības nodrošināšana", 2014.